

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Хмельницька облспоживспілка
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут
Львівський торговельно-економічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Вінницький кооперативний інститут

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

*Матеріали
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції*

**23 травня 2024 р.
м. Хмельницький**

Соловійов І.О.,
д-р екон. наук, професор
професор кафедри менеджменту та фінансів
ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика»

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ ДІАГНОСТИКИ СТРАТЕГІЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВА

Діагностика стратегічних можливостей підприємства є важливим етапом у стратегічному плануванні та управлінні. Вона спрямована на виявлення сильних і слабких сторін підприємства, а також зовнішніх можливостей і загроз, що дозволяє визначити оптимальні шляхи розвитку.

Розглянемо підходи щодо діагностики стратегічних можливостей.

1. Системний підхід - розглядає підприємство як систему, що складається з взаємопов'язаних елементів. Діагностика здійснюється через аналіз взаємодії цих елементів, їхньої синергії та впливу на загальну ефективність підприємства.

2. Процесний підхід - орієнтується на аналіз бізнес-процесів підприємства. Включає оцінку ефективності та результативності основних і допоміжних процесів, що дозволяє виявити резерви підвищення продуктивності.

3. Комплексний підхід - поєднує різні методи та інструменти діагностики для всебічного аналізу стратегічних можливостей. Застосовуються як кількісні, так і якісні методи аналізу.

Розглянемо методи, які застосовуються для діагностики стратегічних можливостей підприємства.

1. SWOT-аналіз - виявлення сильних (Strengths) і слабких (Weaknesses) сторін підприємства, а також зовнішніх можливостей (Opportunities) і загроз (Threats). SWOT-аналіз використовується для формування стратегічних альтернатив на основі співставлення внутрішніх і зовнішніх факторів.

2. PEST-аналіз - оцінка впливу зовнішнього середовища на підприємство через аналіз політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів. PEST-аналіз дозволяє ідентифікувати зовнішні можливості та загрози.

3. Концепція аналізу конкурентного середовища компанії П'яти сил Портера – передбачає аналіз конкурентного середовища на основі п'яти факторів: загроза нових учасників ринку, загроза заміників, ринкова влада постачальників, ринкова влада покупців та рівень конкурентної боротьби. Допомогає зрозуміти позиції підприємства на ринку та виявити стратегічні можливості для зміцнення конкурентних переваг.

4. VRIO-аналіз – проводиться оцінка ресурсів і можливостей підприємства за чотирма критеріями: цінність, рідкість, імітованість, організація. VRIO-аналіз дозволяє визначити, які ресурси та можливості можуть стати основою для стійкої конкурентної переваги.

5. CG-матриця – проводиться аналіз портфеля бізнесів або продуктів підприємства на основі їхнього ринкового зростання та частки ринку. Дозволяє класифікувати бізнеси на зірки, питання і собаки, що сприяє прийняттю рішень щодо інвестування або виходу з ринку.

6. Аналіз конкурентних переваг включає оцінку унікальних характеристик продуктів або послуг, що забезпечують перевагу над конкурентами. Може включати аналіз ланцюга цінностей Майкла Портера для визначення джерел конкурентних переваг на кожному етапі створення цінності.

7. Balanced Scorecard - метод стратегічного управління, що дозволяє перевести стратегічні цілі у конкретні завдання. Охоплює перспективи: фінансову, клієнтську, внутрішніх бізнес-процесів та навчання і розвитку.

8. Аналіз - визначення розриву між поточними показниками діяльності підприємства та бажаними стратегічними цілями.

Діагностика стратегічних можливостей підприємства є складним, але необхідним процесом для формування ефективної стратегії розвитку. Використання різних науково-методичних підходів і методів дозволяє всебічно

оцінити внутрішні ресурси та зовнішні умови, що сприяє прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень. Комплексний підхід до діагностики забезпечує повну картину можливостей і загроз, допомагаючи підприємству адаптуватися до змін у середовищі та зміцнювати свої конкурентні позиції.